

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@lvm.fi

Viite: Lausuntopyyntö LVM/1201/03/2014, 18.1.2016

LAUSUNTO MAANTIELAIN JA RATALAIN MUUTOSESITYKSISTÄ

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut hallituksen esitystä laiksi maantielain (503/2005) ja ratalain (110/2007) muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa maantielakia ja ratalakia muutettavaksi lähinnä menettelysäännöksiä uudistamalla. Tienvarsimainosten ja -ilmoitusten asettamisessa siirryttäisiin ilmoitusmenettelyyn, ja mainosten ja ilmoitusten asettamisedellytyksiä kevennettäisiin. Esityksessä esitetään muutettavaksi hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa säännöstä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto esittää liikenne- ja viestintäministeriön pyytämänä lausuntonaan maantielain ja ratalain muutosesityksistä seuraavaa

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista (2009/906) mukaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle on säädetty erikseen toimialue ja toimivalta eräissä tehtävissä. Asetuksen 13 a §:n mukaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto hoitaa koko maan alueella seuraavat aluehallintovirastoille säädetty tehtävät maantielaisissa (503/2005) ja ratalaisissa (110/2007) tarkoitetut hallinnollisia pakkokeinoja koskevat tehtävät.

Kyseinen tehtävä oli säädetty keskitettäväksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle asioiden vähäisyyden ja yhdenmukaisten toimintakäytäntöjen ja käsittelyn saavuttamiseksi. Aluehallintoviraston käsittelyssä oli vuonna 2014 18 ja vuonna 2015 9 maantielain hallinto-pakko asiaa. Asianosaisista valtaosa ilmoitti poistavansa luvattoman mainoksen aluehallintoviraston kuulemisen yhteydessä. Määräyksiä on annettu muutamia ja vain kerran on laadittu teettämisuhan täytäntöönpanopäätös.

Aluehallintovirasto toteaa, että nyt esitetty lakimuutos on hallituksen esittämää normien purkua ja viranomaisten päällekkäisten toimintojen vähentämistä. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan hallinto-pakko asioiden siirtäminen tienpitoviranomaiselle ei tuo talouden kannalta merkittäviä muutoksia huomioon ottaen asioiden vähäinen määrä.

Ehdotuksessa esitetään muutoksia lain 101 §:n 2 momentin osalta. Perusteluissa todetaan, että liikenneturvallisuuden toteutumisen varmistamiseksi on tarpeen helpottaa 52 §:n vastaisesti asetettujen mainosten ja ilmoitusten poistamiseen liittyvää viranomaismenettelyä. Tältä osin aluehallintovirasto pitää ehdotusta perusteltuna. Ehdotetun 101 §:n 2 momentin mukaan tienpitoviranomaisella olisi oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman taikka 52 §:n vastaisen toimenpiteen oikeamiseen siihen velvollisen kustannuksella. Muutoksenhausta ei ole säädetty.

Aluehallintoviraston käsityksen mukaan hallinnollisten pakkotoimenpiteiden yhteydessä on huomioitava yksilön oikeudensuojan tarve. Perustuslaissa on säädetty omaisuuden suojasta sekä oikeusturvasta. Oikeus tulla omassa asiassaan

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 0295 018 450
fax 06 317 4817
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35
PL 200
65101 Vaasa

Jyväskylän toimipaikka
Cygnaeuksenkatu 1
PL41
40101 Jyväskylä

Tampereen toimipaikka
Uimalankatu 1
PL 272
33101 Tampere

kuulluksi on yksi perustuslain 21 §:n mukaan lailla turvattavista oikeussuojatakeista.

Eri hallintoalojen viranomaistoiminnasta on säädetty viranomaisen oikeudesta ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin vaaran ehkäisemiseksi. Viranomaisen tulee kaikessa toiminnassaan huomioida suhteellisuusperiaate siten, että viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Tienpitoviranomaisen tulisi harkita tienvarsimainoksen tai tiealueelle ilman lupaa tuodun omaisuuden välittömän poiston tarpeellisuutta suhteessa liikenneturvallisuuteen. Aluehallintoviraston mukaan, muutoin kun merkittävästi liikenneturvallisuutta vaarantavissa tilanteissa, asianosaiselle tulee varata tilaisuus tulla kuuluksi ennen tienvarsimainoksen tai omaisuuden poistoa koskevaa päätöstä. Hallintopäätöksen asiassa voisi tehdä tienpitoviranomainen tai keskitetysti aluehallintovirasto koko maan osalta. Yhtenäisen käytännön ylläpitäminen puoltaa asian keskittämistä aluehallintovirastoon. Esityksen 101 §:n 1 momentissa säädetään edelleen aluehallintovirastolle toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään (KHO:2015:103) katsonut 101 §:n 2 momentin nojalla tehdyn toimenpiteen olleen tosiasiallista hallintotoimintaa, josta ei voi valittaa. Oikeudellisesti sitovan ja lopullisen päätökseen saamiseksi asia tulee maantielain 101 §:n 1 momentin mukaan saattaa toimivaltaisen aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Aluehallintovirasto pitää perusteltuna, että maantielaisissa hallinnollista menettelyä tienvarsimainosten tai omaisuuden poistamiseksi kevennettäisiin edellä mainitut oikeussuojatakeet huomioon ottaen. Asianosaisen kuulemisen jälkeen tulisi voida määrätä lainvastaisen mainoksen tai omaisuuden poistettavaksi siten, että annetun määräajan jälkeen tienpitoviranomainen poistaa mainoksen luvattoman toimenpiteen suorittaneen kustannuksella. Päätöksen tullessa lainvoimaiseksi olisi tienvarsimainos tai omaisuus poistettavissa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto lausuu edelleen 52 §:ssä esitetystä ilmoitusmenettelystä. Ilmoituksen perusteella tienpitoviranomainen suorittaa mainoksen asettamisen osalta arvion mainoksen vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen. Kyseessä on aluehallintoviraston mukaan tosiasiallisesti tienpitoviranomaisen harkintaa vaativasta toimenpiteestä. Tältä osin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pitää perusteltuna pidättäytyä voimassa olevassa lainsäädännössä, jossa tienvarsimainoksen asettaminen olisi lähtökohtaisesti kiellettyä. Jotta ilmoitusten ja mainosten asettaminen ei tarpeettomasti rajoitu olisi tienpitoviranomaiselle säädettävä nykyistä laajempi harkintavalta arvioida tienvarsimainoksen asettamisen vaikutuksia liikenneturvallisuudelle. Liikennevirastolle tulisi samalla säätää määräyksenantovaltuus koskien tässä pykälässä tarkoitettujen tienvarsimainosten ja -ilmoitusten teknisiä ominaisuuksia ja sijoittamista liikenneturvallisuutta silmällä pitäen.

Edellä mainitun lisäksi aluehallintovirasto katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että tienvarsimainoksen asettaminen sallittaisiin määräajaksi. Ehdotetun ilmoitusmenettelyn mukaan, mikäli tienpitoviranomainen ei kiellä mainoksen asettamista jäisi mainos tienvarteen pysyvästi, ja olisi poistettavissa jälkikäteen ainoastaan liikenneturvallisuuteen vedoten.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa lakimies Kristian Dahl, puh. 0295 018 528.

Johtaja

Marko Pukkinen

Lakimies

Kristian Dahl